

การศึกษาศาเหตุการตาย และการบันทึกสาเหตุการตาย

โรงพยาบาลสอยดาว

ประจำปีงบประมาณ 2561-2562

ที่มาและความสำคัญ

- สาเหตุการตายของผู้เสียชีวิตเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวิเคราะห์หาปัญหาและโรคที่ทำให้ประชาชนเสียชีวิต
- มีการรวบรวมข้อมูลสถิติการตายมาตั้งแต่ ปีพ.ศ.2493 และในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขสรุปเป็นรายงานสถิติการตายของประชาชนไทยเผยแพร่เป็นประจำทุกปี
- การรับรองสาเหตุการตายเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของแพทย์ แพทย์จะบันทึกชื่อโรคที่เป็นสาเหตุการตายลงในหนังสือรับรองการตาย และใช้หนังสือรับรองการตายไปติดต่อแจ้งการตายกับนายทะเบียนท้องถิ่นและออกมรณบัตรต่อไป
- ข้อมูลสถิติการตาย มีประโยชน์ในการค้นหาปัญหาสาธารณสุขเพื่อป้องกันโรคที่คร่าชีวิตคนไทยก่อนวัยอันสมควร เพื่อวางแผนและกำหนดนโยบายในการส่งเสริมสุขภาพและรักษาโรคของคนไทย

ผลกระทบของความผิดพลาดในข้อมูลการตาย

- ไม่ทราบปัญหาสุขภาพอนามัยที่แท้จริง
- วางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้ยาก
- ตัดสินใจผิดพลาด ลงทุนไปในสิ่งที่ไม่ใช่เรื่องสำคัญ

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาสาเหตุการตายและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวข้องกับสาเหตุการตายทั้งด้านอายุ เพศ ของผู้เสียชีวิตในโรงพยาบาลสอยดาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ปีงบประมาณ 2561-2562
- เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของบันทึกสรุปลสาเหตุการตายจากหนังสือรับรองการตาย ท.ร. 4/1

วิธีการศึกษาค้นคว้า

- รวบรวมรายชื่อผู้เสียชีวิตทั้งใน OPD และ IPD จากหนังสือรับรองการตาย ท.ร. ปิงบประมาณ 2561-2562 (1 ตุลาคม 2561- 30 กันยายน 2562)
- แจกแจงข้อมูลผู้เสียชีวิตออกตาม อายุ เพศ สาเหตุการตาย และปีงบประมาณ
- สรุปความถูกต้องของสาเหตุการตายจากหนังสือรับรองการตาย ท.ร. 4/1 เปรียบเทียบกับหลักการสรุปสาเหตุการตายโดยอ้างอิงตาม ICD-10
- ประเมินและแบ่งความผิดพลาดของการสรุปสาเหตุการตายและนำมาวิเคราะห์

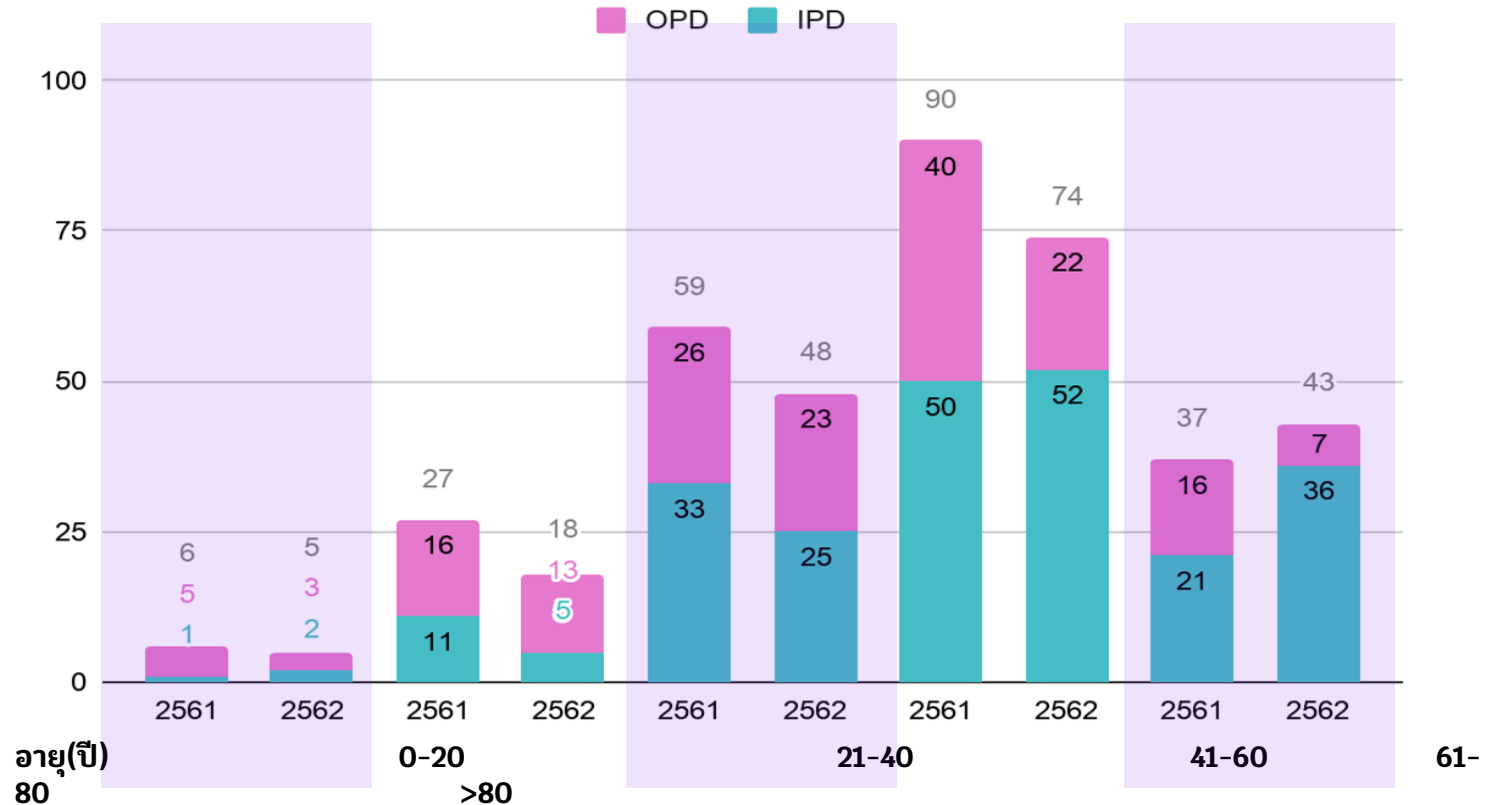
วิธีการศึกษาค้นคว้า

	26-28 ธ.ค. 62	29-31 ธ.ค. 62	1-2 ม.ค. 63
รวบรวมข้อมูล+ศึกษาการสรุปสาเหตุการตายตาม ICD-10			
แบ่งข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่			
ตรวจสอบความถูกต้องของการสรุปและการบันทึกสาเหตุการตาย			
วิเคราะห์ผล			
ตรวจสอบความถูกต้อง			
นำเสนอผลการศึกษา			

จำนวนผู้เสียชีวิตตามอายุ

	2561			2562			
อายุ (ปี)	IPD	OPD	total	IPD	OPD	total	total
0-20	1	5	6	2	3	5	11
21-40	11	16	27	5	13	18	45
41-60	33	26	59	25	23	48	107
61-80	50	40	90	52	22	74	164
>80	21	16	37	36	7	43	80
total	116	103	219	120	68	188	407

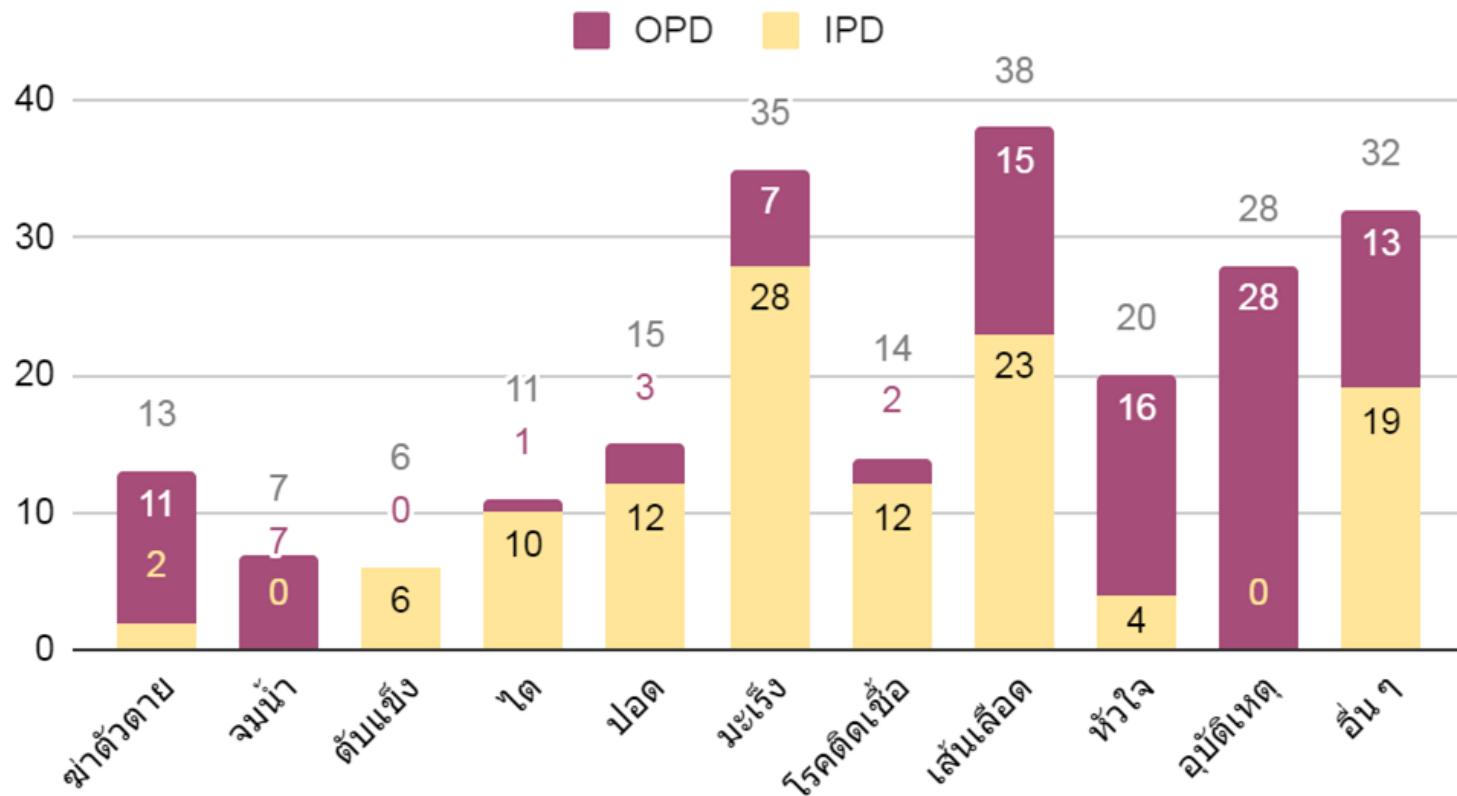
จำนวนผู้เสียชีวิตตามอายุ

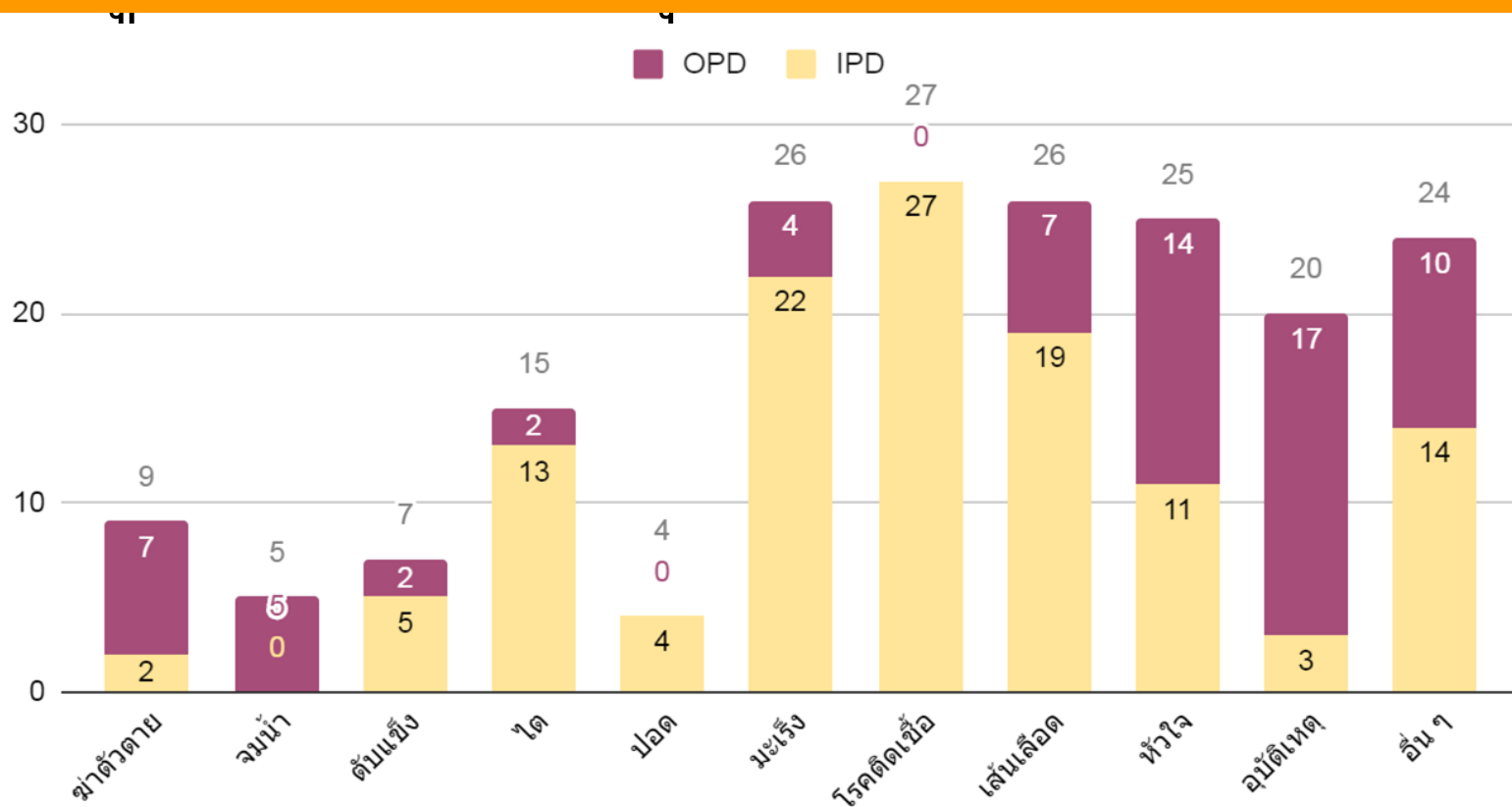
จำนวนผู้เสียชีวิตตามสาเหตุการตาย

สาเหตุ	2561			2562			
	IPD	OPD	รวม	IPD	OPD	รวม	รวม
ฆ่าตัวตาย	2	11	13	2	7	9	22
จมน้ำ	0	7	7	0	5	5	12
ดับแข็ง	6	0	6	5	2	7	13
โต	10	1	11	13	2	15	26
ปอด	12	3	15	4	0	4	19
มะเร็ง	28	7	35	22	4	26	61
โรคติดเชื้อ	12	2	14	27	0	27	41
เส้นเลือด	23	15	38	19	7	26	64
หัวใจ	4	16	20	11	14	25	45
อุบัติเหตุ	0	28	28	3	17	20	48
อื่นๆ	19	13	32	14	10	24	56
รวม	116	103	219	120	68	188	407

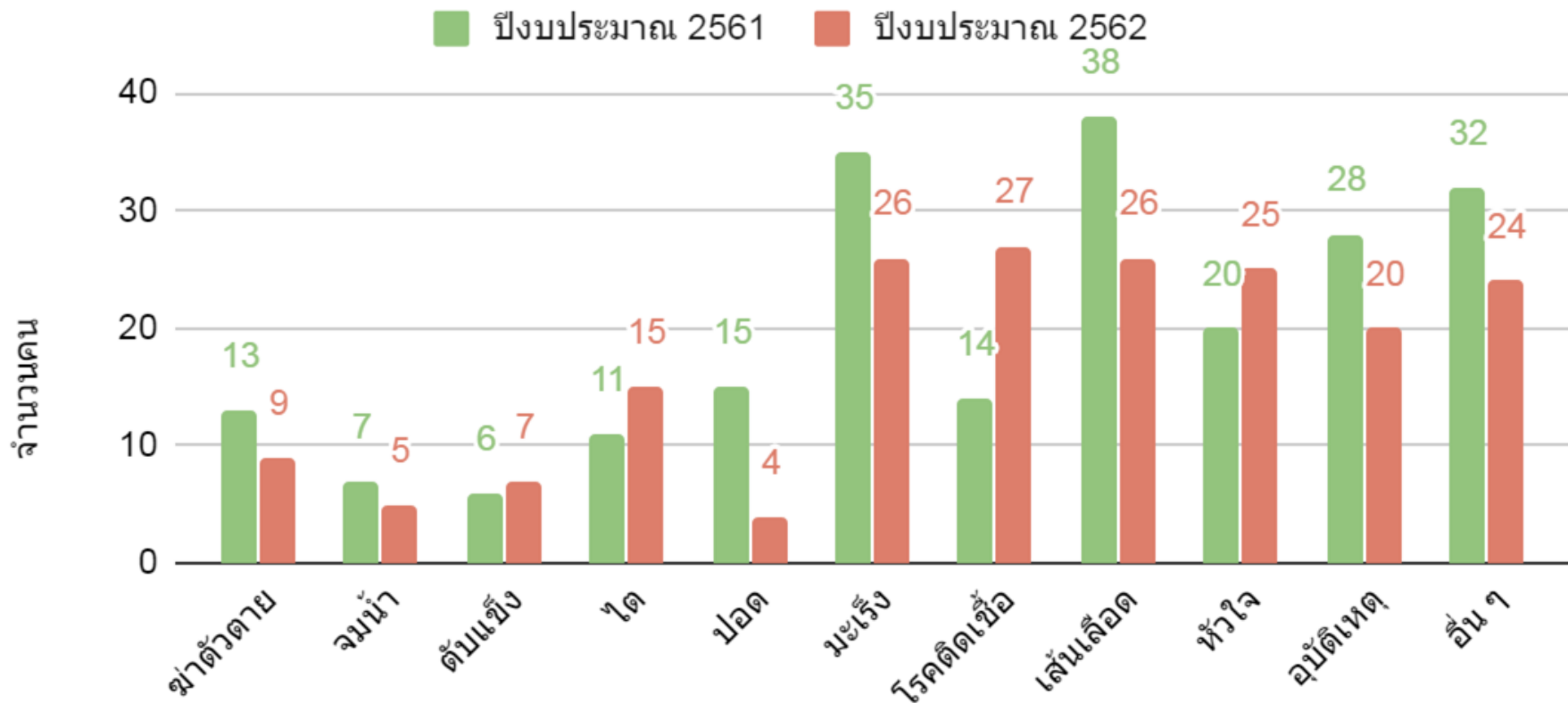
จำนวนผู้เสียชีวิตตามสาเหตุการตาย ปีงบประมาณ 2561

จำนวนผู้เสียชีวิตตามสาเหตุการตาย ปีงบประมาณ 2562

จำนวนผู้เสียชีวิตตามสาเหตุการตาย เปรียบเทียบ 2 ปีงบประมาณ

เอกสารรับรองการตาย

- ในสถานพยาบาล หนังสือรับรองการตาย ท.ร. 4/1
- นอกสถานพยาบาล ใบรับรองแจ้งการตาย ท.ร. 4

หนังสือรับรองการตาย

บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

สถาบันวิชาการเพื่อเอกชนนี้เสียกับจริง

ตำราแปล / แปลง

...**จำพวกแรก**

Symptoms

and

... **LEON**

754

[illegible]

ข้อสันนิษฐานสาเหตุการตาย โดยแพทย์

ได้รับการสอบถามข้อมูลจากญาติผู้ตาย หรือผู้เกี่ยวข้อง หรือประวัติการรักษาในสถานพยาบาล ซึ่งผู้ยื่นใบรายงานจะได้พบศพ

สาเหตุการตายในเอกสารฉบับนี้ ไม่สามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดีทางแพ่ง / อาญาได้

สาเหตุการตาย	1. โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER) ห้ามใช้คำย่อ) (due to) a) _____ (due to) b) _____ (due to) c) _____ (due to) d) _____ (กรณีการตายคือธรรมชาติ โปรดระบุว่าเป็น SUICIDE, HOMICIDE หรือ ACCIDENT ประเภใด) 2. โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นต้นเหตุของโรค 3. โรคหรือภาวะที่ให้อาหารสัตว์ที่พบเป็นรายการที่ติดออกในช่อง "สาเหตุการตาย" ในกรณีนี้ ** เป็นสาระสำคัญที่ต้องระบุให้หมายเหตุเขียนออกกรณีโดยไม่ได้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย) 4. หากผู้เสียชีวิตเป็นสัตว์ (ชนิดสัตว์) _____ (ชนิดสัตว์) _____ เพศ _____ (เพศ) _____ (อายุ) _____ (อายุ) _____	ระยะเวลาดังกล่าวเป็นระยะเวลาทั้งหมดของชีวิต
ชื่อ _____ ผู้สืบในฐานะสาเหตุการตาย _____ ** กรณีที่ไม่ได้มีโรงพยาบาลหรือโรงพยาบาลอยู่ห่างไกล ให้ใส่รายละเอียดหรือหัวหน้าสถานพยาบาลเป็นผู้ให้สาเหตุการตาย โดยลงรายการเฉพาะข้อ 3, 4 เท่านั้น	หมายเหตุ: สาเหตุการตายที่ระบุไว้ในใบแจ้งการตายฉบับนี้ ระบุให้ตามกฎหมายของบัญชีจำนวนโรคระหว่างประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูลทะเบียนราษฎร, ทำสถิติการตายของประเทศและใช้ในการคำนวณและป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขเท่านั้น จึงอาจแตกต่างจากใบรับรองทางกฎหมายชนิดอื่น (เช่น ใบขึ้นสู่อุตรพิภพ) ได้	
บันทึกการปฏิบัติงานของสำนักงานทะเบียน		
เลข _____ นายทะเบียน _____ ตรวจสอบหลักฐานแล้ว บำรุงขวัญ _____ ความเห็น เห็นควร _____ ชื่อ _____ (_____) ตำแหน่ง _____ _____	คำอธิบายทะเบียน _____ ชื่อ _____ (_____) ตำแหน่ง _____ _____	
รายการปฏิบัติ _____ ☐ ได้ออกมรณบัตรแล้ว เลขที่ _____ ☐ ได้จำหน่ายชื่อในทะเบียนบ้าน เลขที่ _____ ☐ อื่น ๆ _____	ลงชื่อผู้ปฏิบัติ _____	
ข้าพเจ้าได้รับ _____ ☐ มรณบัตรเลขที่ _____ ☐ ตำแหน่งทะเบียนบ้านเลขที่ _____ ☐ อื่น ๆ _____	ลงชื่อ _____ ผู้รับ _____ (_____)	

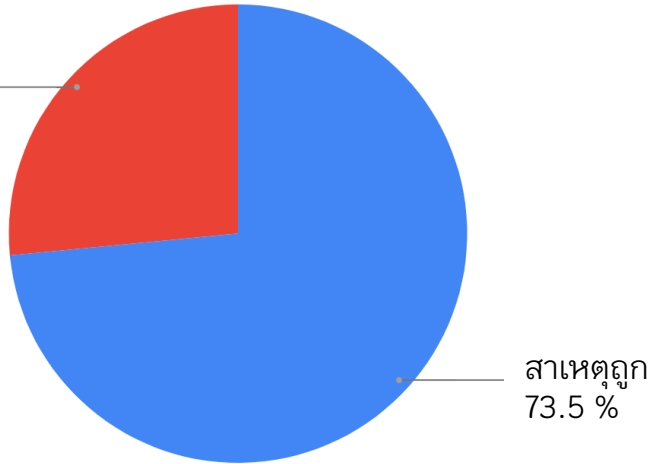
การบันทึกสาเหตุการตาย

- สาเหตุการตายเขียนภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่(CAPITAL LETTER)
 - a) _____โรคแทรกสุดท้ายที่ตามมา_____ (due to) ระยะเวลาที่เริ่มเป็นจนกระทั่งเสียชีวิต
 - b) _____โรคแทรกที่ตามมา_____ (due to) ระยะเวลาที่เริ่มเป็นจนกระทั่งเสียชีวิต
 - c) _____โรคแทรกที่ตามมา_____ (due to) ระยะเวลาที่เริ่มเป็นจนกระทั่งเสียชีวิต
 - d) underlying disease/สาเหตุที่เกิดขึ้นก่อน
 - d) -> c) -> b) -> a)
- โรคหรือภาวะที่ทำให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรคัดลอกช่อง “สาเหตุการตาย” ในมรณะบัตร = 2.3 d) เขียนเป็นภาษาไทย

ความถูกต้องของการบันทึก

ปีงบประมาณ 2561

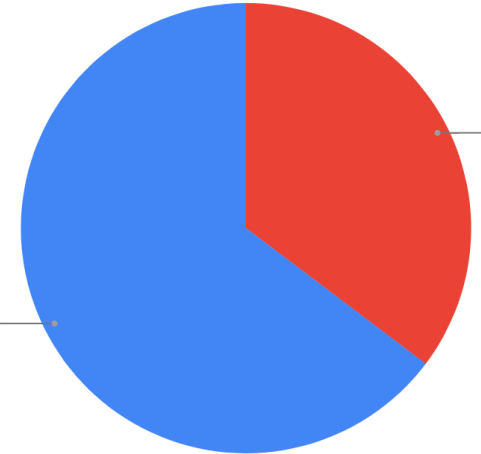
สาเหตุผิด
26.5 %

ปีงบประมาณ 2562

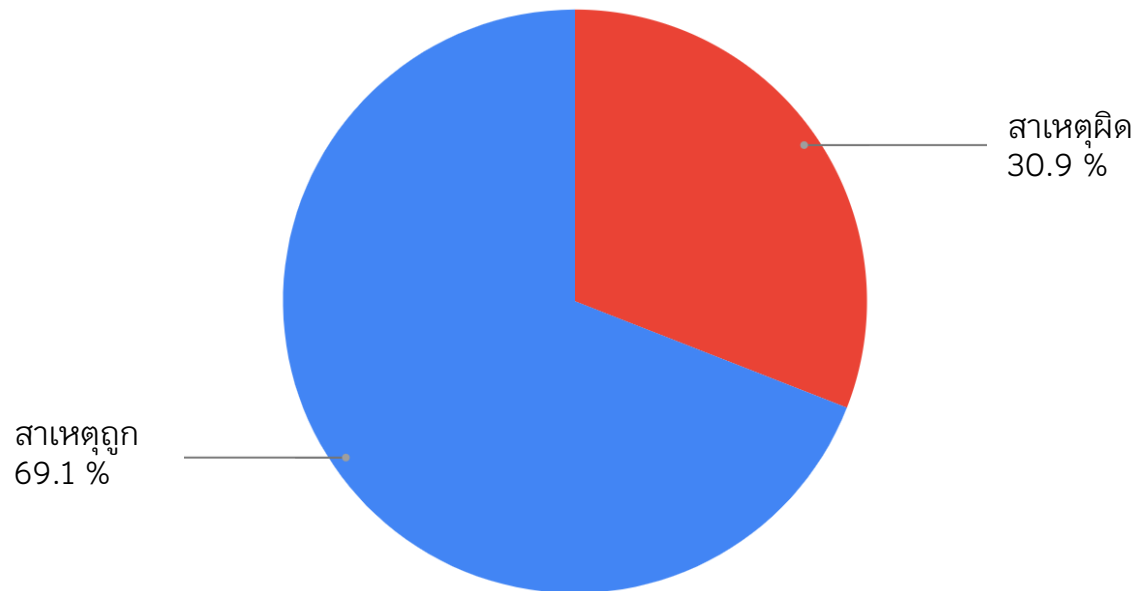
สาเหตุถูก
64.7 %

สาเหตุผิด
35.3 %

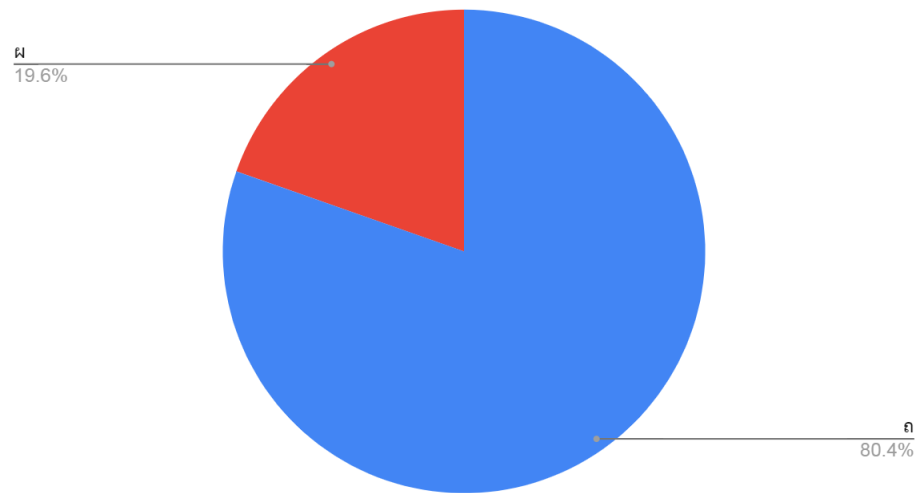
ความถูกต้องของการบันทึก

ปีงบประมาณ 2561-2562

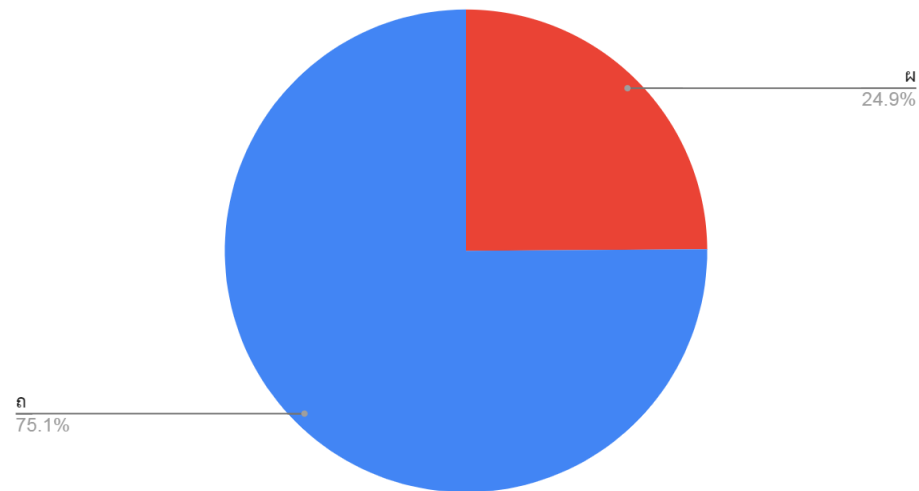

ความถูกต้องของการบันทึก (ผู้ป่วยใน)

2561-IPD

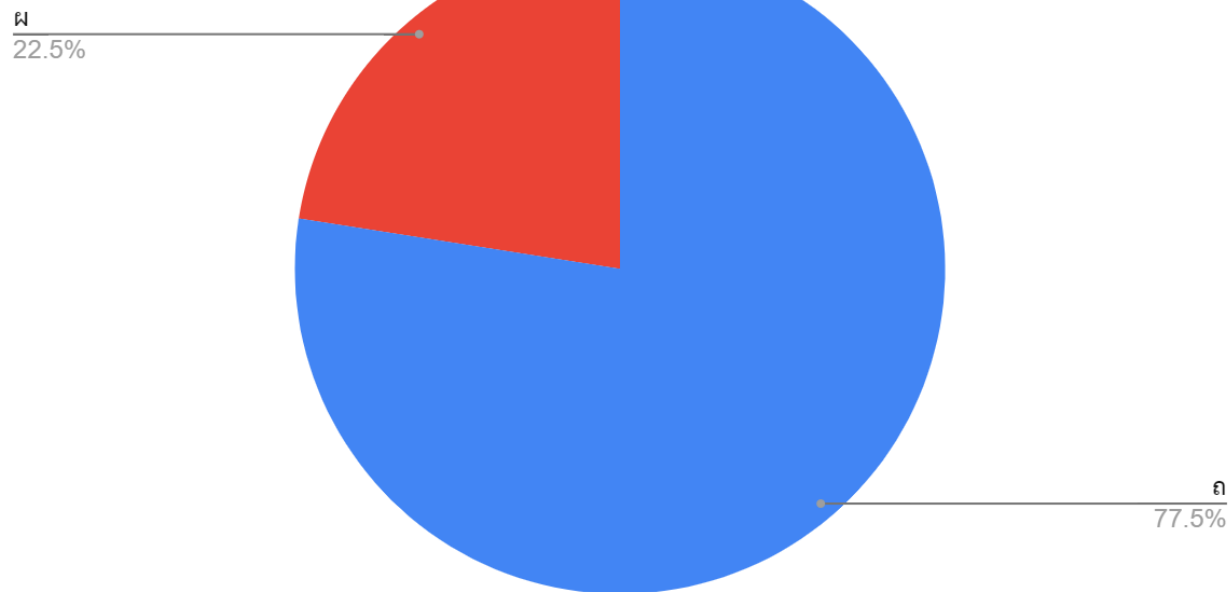

2562-IPD

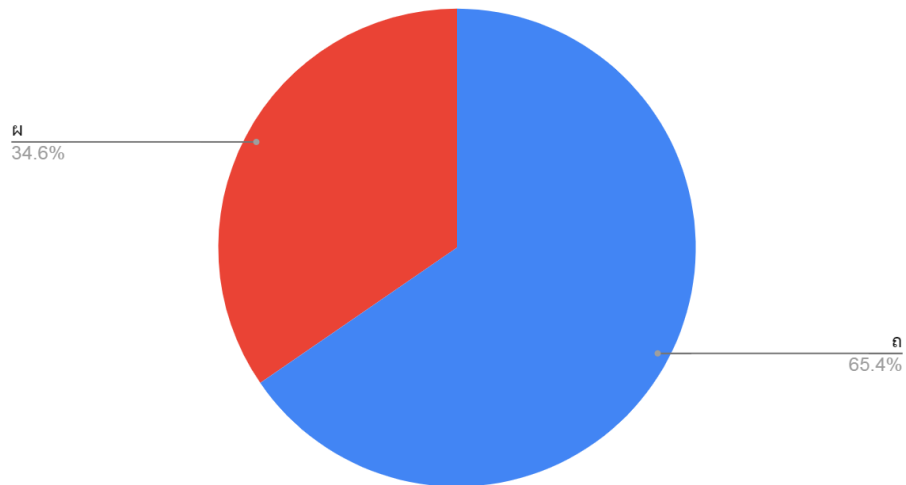
ความถูกต้องของการบันทึก (ผู้ป่วยใน)

2561-2562 IPD

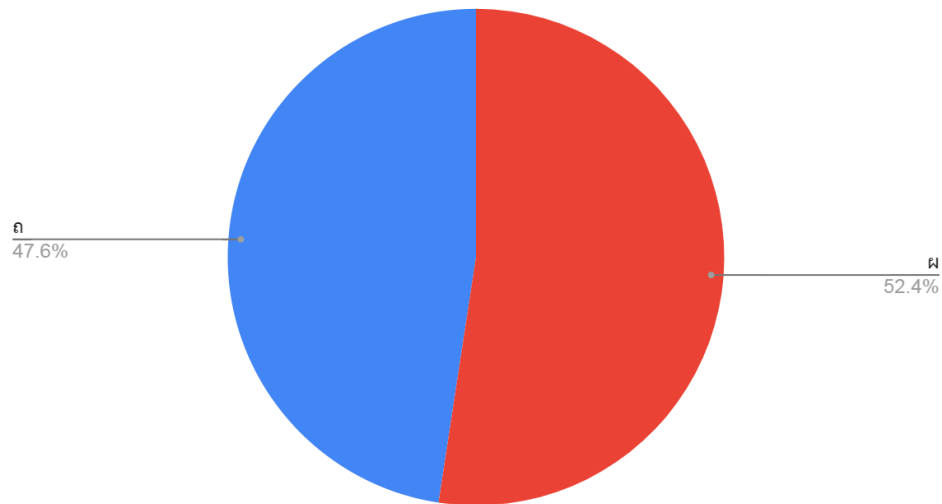

ความถูกต้องของการบันทึก (ผู้ป่วยนอก)

2561-OPD

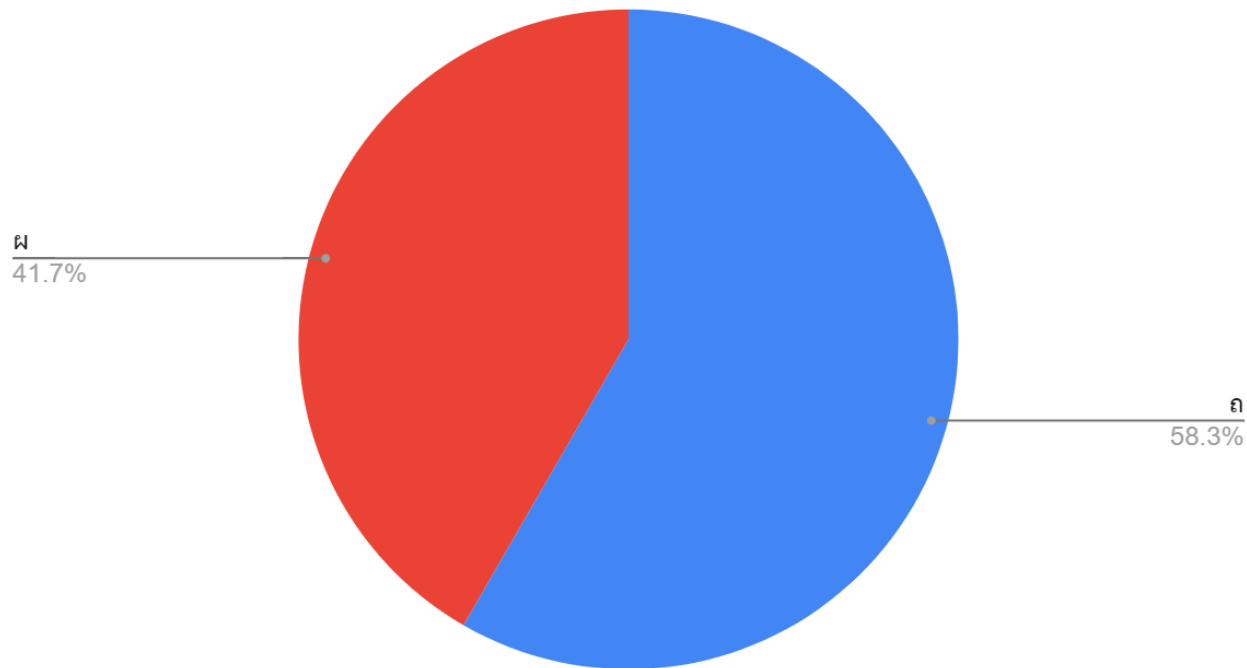

2562-OPD

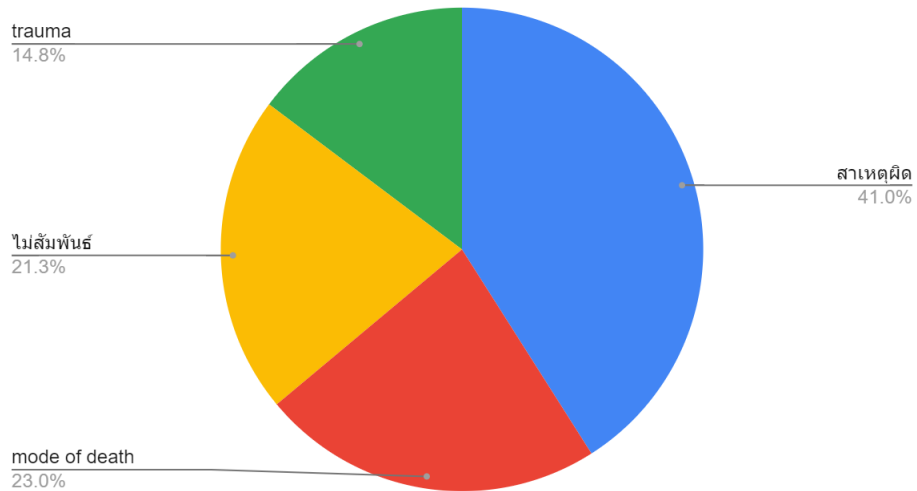
ความถูกต้องของการบันทึก (ผู้ป่วยนอก)

2561-2562 OPD

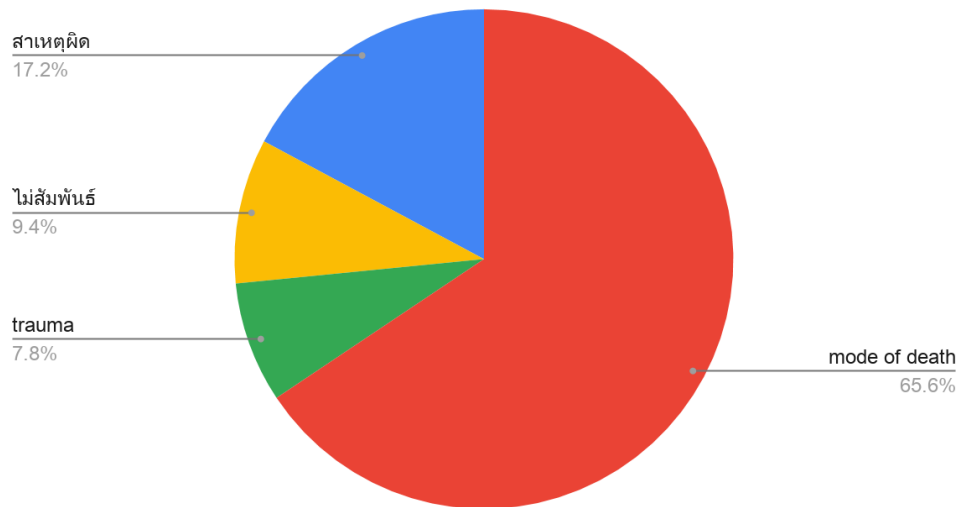

แบ่งตามความผิดพลาดของการสรุป

2561

2562

แบ่งตามความผิดพลาดของการสรุป

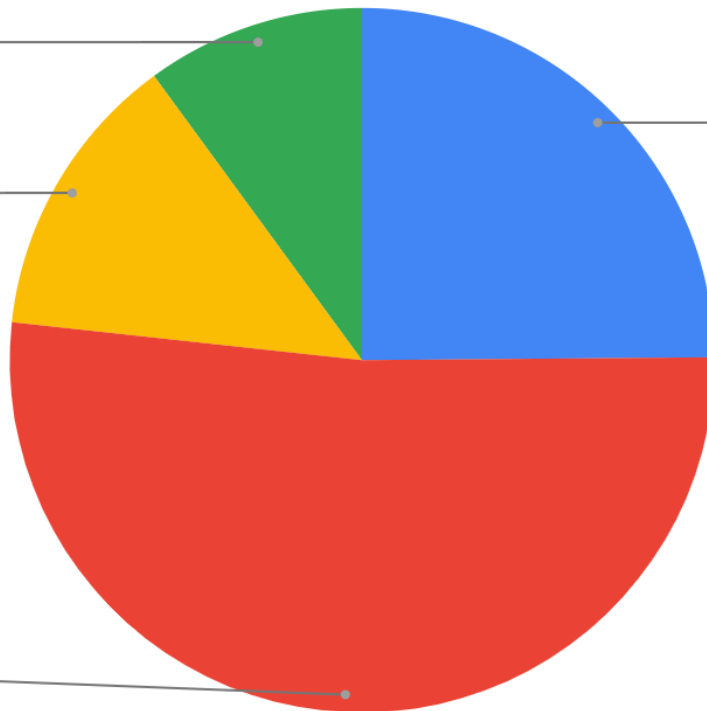
2561-2562

trauma
10.1%

ไม่สัมพันธ์
13.2%

mode of death
51.9%

สาเหตุผิด
24.9%

การเขียนรูปแบบการตาย (Mode of death)

รายการ ตาย	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER)) a) <u>CARDIAC ARREST</u> <u>I 469</u> (due to) b) (due to) c) (due to) d)	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรจนกระทั่ง เสียชีวิต <u>2 hour</u>
	2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน.....	
	2.5 โรคหรือภาวะที่ให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรคัดลอกลงในช่อง "สาเหตุการตาย" ในมรณบัตร (ให้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย)..... <u>หัวใจวาย.</u>	
	2.6 หากเสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์.....สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เพิ่งสิ้นสุดการตั้งครรภ์ไม่เกิน 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ	

แสดงลำดับเหตุการณ์ไม่สัมพันธ์กัน

รายการ ตาย	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER)) a) ACTELIZATION OF CONSIDER DUE TO SYMPTOM (due to) b) HYPERTENSION I10 E162 (due to) c) (due to) d) (due to)	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรจนกระทั่ง เสียชีวิต 1862 7 ปี
	2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน DYSLIPIDEMIA E789	
	2.5 โรคหรือภาวะที่ให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรคัดลอกลงในช่อง "สาเหตุการตาย" ในรูปบัตร (ให้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย) กทม. ๒๕๖๓	
	2.6 หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์ สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เพิ่งสิ้นสุดการตั้งครรภ์ไม่เกิน 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ	

ไม่เขียนลักษณะอุบัติเหตุ

รายการ ตาย	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER)) a) HEAD INJURY (due to) b) SOB (due to) c) (due to) d) W019d (due to)	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรจนกระทั่ง เสียชีวิต 4 ชม.
	2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน.....	C (สาเหตุ)
	2.5 โรคหรือภาวะที่ให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรคัดลอกลงในช่อง "สาเหตุการตาย" ในมรณบัตร (ให้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย)..... ศีรษะถูกของหนัก	
	2.6 หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์..... สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เพิ่งสิ้นสุดการตั้งครรภ์ไม่เกิน 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ	

ไม่ได้เขียนสาเหตุการตายที่แท้จริง

รายการ ตาย	2.3 โรคที่เป็นสาเหตุการตาย (เขียนเป็นภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ (CAPITAL LETTER))	ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรคจนกระทั่งเสียชีวิต
	a) ASPHYXIA TION T71 (due to)	53 hr
	b) PLANGENG (due to)	
	c) X709 (due to)	
	d)	
2.4 โรคหรือภาวะอื่นที่เป็นเหตุหนุน.....		
2.5 โรคหรือภาวะที่ให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรคัดลอกลงในช่อง "สาเหตุการตาย" ในมรณบัตร (ให้เขียนเพียงโรคหรือภาวะเดียวเท่านั้นโดยเขียนเป็นภาษาไทย)..... 1 โรคจากพิษจากโรค		
2.6 หากผู้เสียชีวิตเป็นสตรี ☐ ไม่ตั้งครรภ์ ☐ กำลังตั้งครรภ์..... สัปดาห์ ขณะเสียชีวิต ☐ เพิ่งสิ้นสุดการตั้งครรภ์ไม่เกิน 6 สัปดาห์ ☐ ไม่ทราบ		

แนวทางการให้สาเหตุการตายจากการเจ็บป่วย (ตายตามธรรมชาติ)

- สาเหตุการตาย หมายถึง โรคแรกที่เกิดขึ้นแล้ว ทำให้เกิดภาวะหรือโรคแทรกซ้อนอื่นๆตามมาจนเสียชีวิต หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอันทำให้เกิดการบาดเจ็บ เช่น อุบัติเหตุตกจากที่สูง ฆาตกรรม โดยอาวุธปืน
- ห้ามเขียนรูปแบบการตายแทนสาเหตุการตาย
 - รูปแบบการตาย = ภาวะการสูญเสียการทำงานของอวัยวะต่างๆ เช่น หัวใจล้มเหลว สมองตาย หรือลักษณะการบาดเจ็บของอวัยวะต่างๆจากสาเหตุผิดธรรมชาติ เช่น เลือดออกมากขาดอากาศหายใจ

แนวทางการให้สาเหตุการตายจากการเจ็บป่วย (ตายตามธรรมชาติ)

- ไม่เขียนภาวะต่อไปนี้เป็นสาเหตุการตาย : ชราภาพ อาการและอาการแสดงภาวะแทรกซ้อน หลังเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
- พิจารณาข้อมูล 3 ประการ
 - 1) ระยะการเจ็บป่วยว่าโรคใดเกิดก่อน : เป็นนานเกิดความเสื่อมอวัยวะมากกว่า
 - 2) โรคใดมีความรุนแรงมากกว่ากัน : โรคที่ทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยมาก ควบคุมยาก เกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงกว่า
 - 3) ตรวจสอบอาการใกล้ตายว่า เกิดจากภาวะแทรกซ้อนของโรคใดมากกว่ากัน

แนวทางการให้สาเหตุการตายกรณีการตายผิดธรรมชาติ

มี 6 สาเหตุ ได้แก่

1. อุบัติเหตุ : เหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ อุบัติเหตุ+ลักษณะอุบัติเหตุ
 - a. อุบัติเหตุจราจรทางบก
 - i. ผู้ขับขี่ รถประเภทใดชนกับรถประเภทใด หรือขับรถประเภทใดคว่ำเอง หรือชนกับวัตถุไม่เคลื่อนที่
 - ii. ผู้โดยสาร โดยสารรถประเภทใด ชนกับอะไร
 - iii. คนเดินเท้า ถูกอะไรชน
 - iv. หากไม่ทราบ ระบุอุบัติเหตุจราจรทางบก

แนวทางการให้สาเหตุการตายกรณีการตายผิดปกติ

2. ฆ่าตัวตาย : การตายจากการทำร้ายตัวเองโดยตั้งใจ ฆ่าตัวตาย+วิธีการฆ่าตัวตาย
3. ฆาตกรรม : การตายจากการถูกทำร้าย ฆาตกรรม/ถูกทำร้าย+วิธีที่ถูกทำร้าย
4. ภัยธรรมชาติ ได้แก่ ไฟป่า น้ำท่วม ลมพายุ สึนามิ แผ่นดินถล่ม แผ่นดินไหว
5. สัตว์ทำร้าย เช่น งูกัด ช้างเหยียบ
6. การตายที่ไม่ทราบสาเหตุชัดเจน

ข้อยกเว้นบางประการ

- ถึงแม้เราทราบแน่ชัดแล้วว่าโรคติดเชื้อหรือปรสิตบางชนิดเป็นสาเหตุของโรคมะเร็ง ลงสาเหตุตายเป็นโรคมะเร็ง ยกเว้น HIV ที่ทำให้เกิด Kaposi's Sarcoma หรือเนื้องอกไม่ร้ายที่ไม่ควรตายสาเหตุการตายเป็นโรคติดเชื้อ HIV
- วัณโรคอวัยวะอื่น ร่วมกับวัณโรคปอด ลงสาเหตุตายเป็น วัณโรคปอด ยกเว้นทราบแน่ชัดว่าเป็นที่อวัยวะอื่นมาก่อนเป็นวัณโรคปอด
- ถ้าผู้ตายเกิดการติดเชื้อในกระแสโลหิตหลังการบาดเจ็บเล็กน้อย ให้ลงสาเหตุการตายเป็น “แผลติดเชื้อรุนแรงหรือไฟลามทุ่ง”
- ไม่ลงสาเหตุการตายจากการสูบบุหรี่ ให้ลงเป็นโรค
- ผลจากการดื่มสุรา ให้ลงโรคคือตับแข็งจากสุรา หรือ โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือ พิษสุราเฉียบพลัน

ข้อยกเว้นบางประการ

- ไม่ลงอัมพาต อัมพฤกษ์เป็นสาเหตุการตาย ต้องหาสาเหตุอัมพาต อัมพฤกษ์
- ไม่ลงความดันโลหิตสูงเป็นสาเหตุการตาย ถ้ามีโรคอื่นที่รุนแรงกว่าในกลุ่มโรคระบบไหลเวียนโลหิตให้ลงโรคที่ตามมาเป็นสาเหตุการตาย
- ไม่ลงสาเหตุการตายเป็น ไข้หวัด หรือทางเดินหายใจส่วนต้นอักเสบเฉียบพลัน หรือ หลอดลมอักเสบ ถึงแม้จะเป็นเหตุนำของหลายโรคแต่ลงชื่อโรคไปเลย เช่น หูน้ำหนวก ไซนัสอักเสบ เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ฝีในสมอง
- ถ้ามีบาดแผลจากอะไรก็ตามแล้วเป็นบาดทะยักตาย ให้ลงสาเหตุตายเป็นบาดทะยัก
- กรณีโรคลมชัก หากมีประวัติว่าผู้ตายป่วยด้วยโรคลมชักมานาน ต้องได้ยากันเป็นประจำ หากขาดยาจะมีอาการชักในวันเกิดเหตุมีพยานรู้เห็นเหตุการณ์ชัดเจนว่า มีอาการชัก หมดสติทำให้เกิดอุบัติเหตุถึงตาย จึงจะให้ลงสาเหตุตายเป็นโรคลมชัก

ข้อเสนอแนะ

- การตรวจทานความถูกต้องของบันทึกสาเหตุการตาย ถูกตรวจทานโดยนิติแพทย์ชั้นปีที่ 6 โดยใช้คู่มือการให้สาเหตุการตาย(ปรับปรุงปี 2017) เป็นการอ้างอิง
- อาจมีความผิดพลาดในการตรวจทานจากความเข้าใจผิด รวมถึงประสบการณ์ของผู้ตรวจทาน

การศึกษาศาเหตุการตาย และการบันทึกสาเหตุการตาย

โรงพยาบาลสอยดาว

ประจำปีงบประมาณ 2561-2562